

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, av. v Ljubljani št. 11.409

Votja mesočna, prejemna v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasni po tarifni

Oglasne sprejeme tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

## Nepotreben strah Italije

IMENOVANJE DR. SMODLAKE ZA POSLANIKA V MOSKVI JE IZZVALO V RIMU VSEMOGOČE KOMENTARJE.

RIM, 28. januarja. Vest o imenovanju dosedanjega jugoslovanskega poslanika v Madridu, dr. Josipa Smodlake, za poslanika v Moskvi, je izzvala v tukajšnjih političnih krogih ogromno pozornost. Listi naglašajo, da Jugoslavija doslej ni imela urejenih odnošajev z Rusijo in tudi o kakih pogajanjih za ureditev diplomatskih odnošajev ni bilo še nič slišati. Zato je imenovanje dr. Smodlake za poslanika v Moskvi rimske kroge tembolj presenetilo.

Današnji listi poročajo v zvezi s tem, da je imel jugoslovanski poslanik v Berlinu, dr. Balugdžić, ki je znan kot najbolj vnet zagovornik obnovitve stikov z Rusijo, tozadevno že več razgovorov z zastopnikom sovjetske Rusije v Berlinu. Ako se vest o obnovitvi diplomatskih odnošajev med Rusijo in Jugoslavijo uresniči, po tem bi pomenilo to popoln preokret v

političnem položaju Evrope. Jasno je, poudarjajo rimski listi, da Jugoslavija tega ni storila iz lastne inicijative, marveč sporazumno s Francijo in z odobrenjem ostalih članic Male antante. V Rimu zasledujejo z največjo pozornostjo razvoj dogodkov v Jugoslaviji in posvečajo posebno pažnjo zblizanju med Jugoslavijo in Rusijo, ker se zavedajo, da bi ta dogodek preprečil izolacijo Jugoslavije, ki jo pripravlja fašistična diplomacija.

(Vsa izvajanja italijanskih listov slone seveda na čisto napačni podlagi. Dr. Smodlaka je sicer res imenovan za našega poslanika v Moskvi, ker je poslaniško mesto v Moskvi kreirano tudi v proračunu, vendar pa ne pojde v Moskvo, ker vsaj dosedaj o kakih pogajanjih s sovjetsko vlado za obnovitev diplomatskih odnošajev ne more biti niti govora. Op. ured.)

## Kako Italijani kolonizirajo ob meji

Italijanski fašizem je iznašel vsemo-goče oblike, da čimprej zabriše sleherno sled tujerodnega življa v svoji državi. Poleg nešteti drugih sredstev, so se oprijeli zlasti tudi kolonizacije italijanskega življa ob državni meji potom razlastitve kmetijskih posestev. Ustanovili so posebno organizacijo bivših bojevnikov, »Opera combattante«, ki izvaja »osvobodjenje zemlje«. Po zakonu ima ta organizacija pravico, priposestvovati nepremičnine, naj so last kogarkoli, ako so sposobne za važno preuredbo zemljišč in za industrijske potrebe, ali če so potrebne za zgradnjo kmetijskih domov. Mussolinijeva vlada pravi, da bo tako v vseh delih države prišlo do »racionalnega obdelovanja zemlje«. V zadnjem času se je organizacija vrgla na mejo. Njen »program« za južno Tirolsko je n. pr. izvajanje hidrantskih del pri Meranu. V to svrhu so potrebne eksproprijacije. Ker so te zadele zlasti male nemške kmetovalce, je nemški tisk pričel ostro kampanjo, češ, da gre za eksproprijacijo. Fašistični tisk se brani, češ, da gre le za izboljšanje zemljišč, in da je zadevni zakon naperjen proti »nesposobnim in nemarnim obdelovalcem zemlje«, ki mora biti v Italiji obdelana »po svoji vrednosti«. Nedvomno pa je, da gre akcija v obmejnih krajih za tem, da kolonizira italijanski živeli med narodnimi manjšinami.

To najbolj dokazuje dejstvo, da je organizacija prenesla svoje delovanje tudi v Julijsko krajino. Izvaja n. pr. izuščenje Čepičkega jezera v Istri. Na to zemljo prihajajo samo italijanski koloni. Držstvo hoče imeti tudi državna posestva v Prestranku in Lipnici, da bi tam naselilo italijanske koloniste. Gre torej za sistematično kolonizacijo Julijske krajine, ki ji je seveda dobrodošlo izseljevanje domačega življa. Sledile bodo eksproprijacije pod naslovom bonifikacije (izboljševanja zemlje). Tu bo treba kako zemljišče »izsušiti«, tam zvezati s plodno zemljo, tu se bo eksproprijiralo »nesposobnega« kmetia itd. Koliko možnosti za eksproprijacijo! Kar fašistom ni po godu, bo postalo »nesposobno in neredno«. Vse to pa je le izvajanje resolucije, katero so sklenili fašistični tajniki Julijske krajine na sestanku v Trstu in jo izročili tudi Mussoliniju, in ki zahteva, da se izvrše eksproprijacije ob meji in da se na razlaščenih zemljiščih naselijo »zvesti Italijanci«, fašisti, da se tako »prepreči infiltracija iredentističnih elementov in da bodo v coni, ki je domovini sveta, živele budne predstraže«.

Tako hočejo fašisti iz Julijske krajine izrebiti slovanski element. Mi pa smo z nettunskimi konvencijami Italijanski kolonizaciji v naši državi na široko odprli vrata.

## „KARNEVAL V MOULIN ROUGE“

pusno soboto, dne 9. febr. 1929  
v vseh prostorih Narodnega doma

## Na poti k izenačenju zakona

MINISTRSKI SVET PRENEHAL BITI UPRAVNO TELO. — NOV KAZENSKI ZAKON ZA VSO DRŽAVO.

BEOGRAD, 28. januarja. Ravnanje se strogo po navodilih, izraženih v kraljevi proklamaciji, vlada z veliko intenzivnostjo pripravlja izenačenje vse zakonodaje.

Včeraj so izšli zopet štirje novi zakoni, med katerimi je nedvomno najvažnejši novi kazenski zakon. Naša javnost mora posvetiti temu zakonu še prav posebno pozornost. Novi kazenski zakon je modern, strog, human in pravičen ter predstavlja veliko, naravnost epohalno delo v naši zakonodaji, pričetek stvarnega izenačenja in nove epohe.

Razen kazenskega zakona je izšel včeraj tudi zakon o delokrogu ministrskega sveta. Ministrski svet je tvoril po dosednji upravni ureditvi posebno telo z določeno pristojnostjo. V vprašanjih zakona o državnem računovodstvu, glavni kontroli in nekaterih finančnih zakonih je bilo namreč dosedaj potrebno za gotove upravne akte tudi zaslišanje oziroma sklep ministrskega sveta. Vse te odredbe so sedaj ukinjene in predstavlja ministrski svet samo še kolegij, ki nima specialne upravne pristojnosti, ampak se

bo samo od časa do časa sestajal, da razpravlja o splošnih političnih vprašanjih. Kjer je bil dosedaj potreben sklep ministrskega sveta, bo odločal od sedaj naprej resorni minister sporazumno z ministrskim predsednikom. S tem se administracija poenostavlja in odgovarja to tudi načelu izključne odgovornosti resornega ministra.

Z istim zakonom so izpremenjene tudi vse dosedanje zakonske odredbe o funkcijah finančnega odbora bivše narodne skupščine ter je napravljen konec raznim kombinacijam in mahinacijam bivših parlamentarcev, ki so mislili, da bodo lahko nadaljevali svoje delo v finančnem odboru bivše bolne narodne skupščine. V vseh slučajih, kjer je bil dosedaj potreben sklep finančnega odbora, bo odločal sedaj finančni minister sporazumno z ministrskim predsednikom in ministrom pravde.

Končno je izšel včeraj še zakon, ki določa novo besedilo za prisege odvetnikov in notarjev ter zakon o izrednih dnevnicah državnih nameščencev.

## Zaupanje inozemstva

PARIZ, 28. januarja. Ugledni pariški dnevnik »Temps« je priobčil včeraj uvodnik o razmerah v Jugoslaviji, v katerem pravi med drugim: »Razmere v Jugoslaviji se konsolidujejo hitreje in lažje kakor se je pričakovalo. Kralju Aleksandru je treba priznati, da je z veliko resnostjo prevzel vso odgovornost. Narod je treba prepričati, da deluje kralj v pravcu svoje suverenosti in da se ne bo dal z nobenimi sredstvi odvrgniti od svoje naloge. Kralj je lahko siguran, da stoji za njim ves narod. Hrvati ne žele razpad Jugoslavije, temveč samo žele, da se z njimi enako postopa kakor s Srbi. Oni bodo pristali na solucijo kralja Aleksandra, v katero pa ne bi

nikdar privolili, ako bi jo predlagala kakšna koalicijska vlada.

Članek dalje naglašja, da bo sedaj akcija zagotovila tudi zunanji mir Jugoslaviji in s tem tudi mir vzhodne Evrope. Novi režim bo rešil tudi zunanje probleme. Kralj Aleksander je napravil veliko uslugo narodu in vsej Evropi.

## Snežni viharji

BUDIMPEŠTA, 28. januarja. Radi snežnih zametov so nastale po vsem Madžarskem velike prometne ovire. Vlaki prihajajo s 6—8urnimi zamudami. Ob Blatnem jezeru leži sneg tako na debelo, da je ustavljen sploh vsak promet. V Budimpešti je okrog

10.000 delavcev na delu, da očistijo ulice, ker je tudi v mestu zastalo vse življenje.

BERLIN, 28. januarja. V Nemčiji že tri dni sneži. Posebno iz jugovzhodnih pokrajin države prihajajo poročila o strahovitih zametih. Železniški promet je ponekod popolnoma ukinjen. V Berlinu je nastala davi poldica, ki je povzročila mnogo nezgod. Dopoldne so prepeljali v bolnico 120 oseb, ki so si pri padcu zlomile roke ali noge, 37 osebam pa so se pretresli možgani.

BEOGRAD, 28. januarja. V Srbiji je znova pritisnil hud mraz. Na vseli lokalnih progah je promet ustavljen. Katastrofalno neurje je razsajalo včeraj v Bosni in Hercegovini. Vtila se je močna ploha, spremljana od grmenja in bliskanja. Strela je treščila na več straneh in povzročila vrsto požarov. Skoro na vseh bosanskih progah je promet ustavljen.

## Zopet dovoljena nemška lista

BEOGRAD, 28. januarja. Notranje ministrstvo je ukinilo prepoved uvoza in razpečevanja nemških dnevnikov »Vossische Zeitung« in »Berliner Tagblatt«. Prepovedan pa je uvoz v angleškem jeziku spisane knjige »Tranonska tragedija« s predgovorom lorda Rothermeera in v nemškem jeziku spisane knjige »Die Vergewaltigung Ungarns«.

## Napad pijancev.

Ko se je včeraj opolnoči vračal iz službe poštni uslužbenec g. Anton Červek, sta ga na Meljski cesti nedaleč gostilne Resnik napadla dva divjaka ter ga pričela metati po snegu in brez povoda brcati. Ker sta tudi kričala kot žerjava, so ljudje takoj vedeli, da ju je močno oplazil alkohol. Navsezadnje jima je napadeni Červek le ušel. Pijanca sta počenjala po cesti vpričo ljudi še druge nesramnosti, dokler ni prišel stražnik in oba legitimiral.

## Brez dovoljenja preko meje

je prišel 7. tm. neki mladenič, ki so si ga na policiji malo pobližje ogledali. Nekaj časa je trdil, da se piše Eric Frey, kasneje pa, da mu je ime Eric Pötter. Policija ga je oddala k Grafu in vprašala razna inozemska oblastva, če kaj vedo o Pötterju. Zvezna policijska direkcija na Dunaju je sedaj poslala obvestilo, da je mladeničevo pravo ime res Pötter in da je že julija l. l. pobegnil od doma v Gütersdorfu na Vestfalskem.

## Šest težkih konj

je včeraj vleklo leseni snežni plug in komaj so ga izvlekli, tako odporna sila na snežna masa. Leseni plug je moral stopiti v akcijo zato, ker je motorni plug odpovedal in se je že v soboto obupno boril s snegom po mariborskih ulicah.

## Uzmovičeva smola.

Neki pijanček, ki »ga rad cuka iz frakelja« je uporabil par momentov, ko se je odstranila natakarka v kuhinjo. V trenutku je »sunil« zeleno steklenico in napravil par požirkov — bencina... Na dvoršču se je odigralo drugo dejanje in morala je priti natakarka, ki mu je nudila samaritansko pomoč. Grešnik je napravil skesano spoved in za plačilo dobil frakelj pravega. — Ta zgodba je sicer stara že teden dni, a Janozu se še vedno dozdeva, da »ga« od srcom bencinski motor.

# Koledarji pri raznih narodih in vprašanje njih izenačenja

KAKO JE Z IZENAJENJEM KOLEDARJEV PRI NAS?

V ministru za vere se proučava in pripravlja izenačenje koledarja ter je vprašanje že skoro definitivno rešeno. Stvar je bila na dnevnem redu že leta 1924 na Vaseljskem saboru srbske pravoslavne cerkve v Nišu, vendar takrat ni padla odločitev. Sedaj je ministru za vere ponovno pokrenilo vprašanje in čuje se, da se je vlada odločila, da izvede unifikacijo brez ozira na sklepe Vaseljskega sabora. Stališče vlade zastopajo tudi vrhovne pravoslavne cerkvene oblasti, ki so v principu za izenačenje. Profesor pravoslavne teološke fakultete g. Milanković, znani astronom, je podal strokovno mnenje, ki je v prilogi unifikaciji. Po njegovem mnenju se lahko izvrši izenačenje, ker je to tudi astronomski omogočeno; za slučaj izenačenja bi vsi katoliški in pravoslavni prazniki šli sporedno do leta 1948. Dolež pa bi se izvršili nadaljnji astronomski in cerkveno-politični računi v pogledu nadaljnjega izenačenja. Minister za vere dr. Alaupović se je podal osebno v Sremske Karlovice, da se razgovori s člani Svetega Sinoda, ki prične svoje toletno zasedanje v torek 29. tm. in ki bo razpravljal tudi o tem vprašanju.

Ob tej priliki ne bo nezanimivo, ako pogledamo, koliko različnih koledarjev se rabi pri raznih narodih. Saj je pri vseh od najstarejših dob človečanstva živa duševna potreba, da si razdeli solnčno leto. Vsi narodi so si, čim so dosegli gotovo stopnjo civilizacije in kulture, ustvarili svoje koledarje ali pa jih sprejeli od drugih kulturnejših in naprednejših narodov. Najbolj znani in najbolj dovršeni koledarji so gregorijanski, rimski, židovski in grški. Židovski koledar deli leto na 12 mesecev, od katerih imajo nekateri po 29, drugi po 30 dni, ter se imenujejo po vrsti: tisri, esvan, kislev, tebet, sebat, adar, nisan, ijar, sivan, tamuz, ab,

elul. Vsako tretje leto je vrinjen med adarom in nisanom prestopni mesec, t. zv. veadar, tako da pade Vstajenje v mesec nisan spomladnega enakonočja. Leto počenja z mesecem tisrijem, ki odgovarja mesecu septembru po gregorijanskem koledarju.

Tudi grški koledar je imel 12 mesecev po 29 odnosno 30 dni. Vsak mesec je bil razdeljen na takozvane dekade (10 dni).

Rimski koledar je imel v takozvani dobi Romulov 10 mesecev s 304 dnevi. Leto je počenalo z marcem in končavalo z decembrom. Glasom legende je Numa razširil leto na 12 mesecev s 355 dnevi, in vsako drugo leto je bil vnešen 13. mesec z 22 ali 23 dnevi, takozvani mercedonius. Julij Cezar je dodal 67 dni ter razdelil leto na 7 mesecev po 31 dni, 4 po 30 in 1 po 28 dni, kateremu se je vsako tretje leto pridjal še en dan. Rimljani so delili vsak mesec na tri dele: Kalende, ide in none. V vsakem njihovem koledarju je bilo zabeleženo, kaj je treba v katerem mesecu delati na polju, dalje ime božanstva, pod čegar pokroviteljstvom je bil dotični mesec, prazniki, ki so se v mesecu slavili itd.

Gregorijanski koledar je dobil ime, kakor znamo, po papežu Gregorju XIII., ki je leta 1582. odredil po sklepu nicejskega zbora točno določitev praznovanja Velike noči, in je dal v oktobru l. 1582. ukiniti celih 10 dni ter preskočiti od 4. na 15. navedenega meseca, tako da je imelo leto samo 355 dni. Tudi je odredil, da se mora vsako leto, čegar število ni deljivo s 400, ukiniti po 1 dan. Na ta način je hotel popraviti pogoške Cezarjevega koledarja.

Na Francoskem so imeli od 5. oktobra 1792 pa do leta 1806 svoj republikanski koledar, ki pa se je umaknil gregorijanskemu.

vilno prebivalstvo ter dostojno zaključila vrsto prireditev na praznik velikega prosvetitelja srbskega naroda. —

## Slavnostno akademijo

v proslavo stoletnice smrti slavnega učenjaka Josipa Dobrovskega priredi dne 3. februarja ob 10. dop. v čitalnici Studijske knjižnice Zgodovinsko društvo v Mariboru. Po nagovoru in pozdravu predsednika bo predaval vseuč. profesor v Ljubljani, dr. Václav Burian. Vstop prost. —

## Revija »Slovenija«

Pred kratkim je izšla 5. in 6. številka revije »Slovenija«, glasila Zveze za tuijski promet v Sloveniji pod imenom »Zimski sport«, ki prinaša poleg krasnih zimskih posnetkov naših pokrajin tudi veliko zanimivih člankov, ki se nanašajo na naše zimsko-sportno življenje. Posebno omenjamo članke »Zimska klima in zdravje«, »Naše sportno smučanje«, »Smuške ture v Sloveniji« itd., ki so važni zlasti za smučarje. Ker bo zaloga te številke radi vsakdanjega povpraševanja iz inozemstva kmalu izčrpana, priporočamo vsakomur ter smučarjem-sportnikom, da si jo spriče njene bogate vsebine in nizke cene (Din 15) čimprej nabavijo. — Dobi se v vseh večjih knjigarnah, trafikah, Zvezi za tuijski promet, Ljubljana, Dunajska c. 1 in Tourist-Office, Maribor.

## Občni zbor društva stanovanjskih najemnikov

v Mariboru se je vršil včeraj v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Iz poročil funkcionarjev povzemamo, da ima društvo 1200 plačujočih članov in lastno pisarno. Stanovanjska kriza v Mariboru kljub živahni gradnji v preteklem letu še ni rešena. V Mariboru je še vedno okoli 600 stanovanj premalo in vrh tega je več kot polovica stanovanj nezdanih in neprimernih za človeška bivališča. Po poročilih društvenih funkcionarjev je bil pri volitvah zopet izvoljen dosednji odbor in so se določile smernice za društveno delo v tekočem letu. Predvsem bo skušalo društvo navezati čim ožje stike z različnimi strokovnimi organizacijami ter z obstoječimi stavbnimi zadrugami. —

# Mariborski in dnevi drobiž

## Iz avtobusnega prometa.

Z današnjim dnem je obnovljen avtobusni promet v Mariboru na progi 4, in sicer samo od Glavnega trga do Ptujске ceste. Tudi promet na progi Celje-Vojnik in obratno je odprt z današnjim dnem. Po Državni cesti proti Kojncam pa z največjo marljivostjo orjejo silne mase snega in je upati, da bo proti koncu tedna obnovljen promet tudi do ostalih krajev na državni cesti.

## Svečnica in trgovine.

Radi mnogostranskega povpraševanja obvešča trgovski gremij svoje člane, da Svečnica glasom naredbe velikega župana o odpiranju in zapiranju trgovin z dne 31. julija 1928 ni zapovedan praznik in smejo biti ta dan trgovine ves dan odprte. —

## Mestno kopališče

se zopet odpre v četrtek, 31. januarja.

## Smrtna kosa.

Včeraj dopoldne je preminula v Mariboru po dolgi in težki bolezni gospa Ljubica Pejinovič, tašča višjega vojaškega svečenika v Mariboru, pravoslavnega prote g. Petra Trbojeviča. Pogreb se bo vršil v torek ob 15. uri iz mrtvašnice na pokopališču na Pobrežju. Blag ji spomin, težko prizadetim naše iskreno sožalje!

## Odlikovanje varnostnih stražnikov.

Včeraj se je vršila v uradnih prostorih poveljstva varnostnih straž na Koroški cesti priprosta, a pomenljiva slavnost. Poveljnik varnostnih straž, g. Finžgar, je imel na zbranih 25 odlikovancev nagovor, v katerem je razložil težkoče varnostnih straž od preobrata do danes ter objektivno ocenil odgovornosti polno delo odlikovancev. Nato je pripel 25 (že v sobotnem »Večerniku«) imenovanim odlikovancem kolajne t. s. 11 zlatih in 14 srebrnih kolajin za državljanske zasluge, naglašujoč, da velja to kraljevsko odlikovanje ne-le posameznim odlikovancem, ampak vsemu zboru varnostne straže v mariborski oblasti. —

## Ura na Jožetovi cerkvi

v Studencih je edina javna ura, ki zelo čudno funkcionira. Nekaj dni je tako prehlajena, da kaže permanentno 2. uro. In kadar bije, daje take glasove, da imaš vtis, — da bije plat zvona za požar. Studenci vemo, da razpolaga »Društvo za zidanje zvonika« z lepim fondom, ki zadostuje za marsikatero popravilo. — Ne bi se obregnili ob opisani nedostatek, ako ne bi bilo blizu avtobusne postaje in 4 ceste, po kateri hodi dnevno na stotine ljudi, ki se morejo glede časa orijentirati edino po uri na Jožetovem stolpu. Sicer pa razsaja tudi med mariborskimi stolpnimi urami zelo huda — influenza.

## Vinarski in sadjarski tečaj.

V svrhu temeljite praktične izobrazbe v vinarstvu in sadjarstvu se priredita od 1. marca do 1. decembra dva devetmesečna tečaja pri oblatnih trsnicah in drevesnicah: v Pekrah, p. Limbuš pri Mariboru, in v Kapeli, p. Slatina-Radenci. V vsak tečaj se sprejme po 10 mladeničev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, v trsnici, v sadonosniku, v drevesnici in v vinski kleti neobhodno potrebno. Golemi dobi pristo stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po Din 100 na roko za nabavo manjših potrebščin. V tečaj se sprejmejo viničarski in kmečki mladeniči iz mariborske oblasti, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh opravil v vinarstvu in sadjarstvu. Prošnjam za sprejem, kolekovanim z Din 20 in Din 5 je priložiti: krstni list, zdravniško in npravnstveno spričevalo, izjavo staršev, da pušče prosila 9 mesecev nepretrgoma v tečaju in odpustnico osnovne šole. Prošnjo naj prosilci osebno izročijo upravitelju oblatne trsnice in drevesnice v Pekrah ali v Kapeli, kjer pač žele obiskovati tečaj, najkasneje do 10. februarja 1929. O sprejemu v tečaj bodo prosilci takoj po 20. februarju obveščeni. Tečajniki dobi ob zaključku tečaja spričevalo o doseženi sposobnosti za opravila v vinarstvu in sadjarstvu. —

## Hišice za stradalajoče ptičice

so ravno sedaj, ko je zapretila tem usmiljenja vrednim malčkom huda usoda — obupno prazne. Dobrotljive roke, zgani-te se in natrosite gladnim in prezebavajočim revčkom prosa in drobtin! —

## Jate gladnih vran

so se priklatile v naše mesto ter se koncentrirale ob izlivih kanalov v Dravo. Glad jim je prepolnil vse ožire na nevarnost. In krvoločne ter silno drzne so. Zlasti v parku so nevarne prezebojočim ptičicam in bi bilo dobro, da se nekaterim posestnikom v obližju parka, — kakor druga leta — dovoli svobodno streljanje teh drznih roparic. —

## 126 velikih vozov

snega so tekom včerajšnjega dneva med neumornim nakladanjem in razkladanjem zvozili na Pristan v Dravo in prav nič se to v mestu ne pozna. — Po mestu so dolgi kupi snega, visoki za višino moža in gorje nam, če nenadoma pritisne topel jug! — Čeprav je bila včeraj nedelja, se je oglasilo mnogo akordnih delavcev, ki so razkladali vedno prihajajoče kolone vozov. Pri tem se je opazilo, kako mučno je za ljudi in živali, ki morajo pri takem snegu vlačiti vozove, namesto bolj praktičnih sani. —

## Leitersberger Ziegefabrik

bei Marburg a. Drau Franc Derwuschek. Dopise z gornjo barvasto glavno pošila imenovana tvrdka našim privatnikom in oblastvom po desetih letih Jugoslavije! Poleg se pa blišči pečat »Vsed pomankanja slovenskih tiskovin«... Kakor čujemo, so se za to najmileje rečeno neokusnost pričela zanimati naša upravna oblastva. —

## Sobotni špeharski trg

je bil že prvih urah svitanja dokaj živahen. Nekateri so prispeli tekom noči; le-ti so delali gaz drugim. Saj so vsi iz ene privilegirane pokrajine, z Dravskega polja. Vso noč so nekateri čistili Vojnaški in Vodnikov trg, da so lahko jutraj postavili svoje stojnice. Došlo je nepričakovano veliko število špeharjev in okrog 8. so še vedno prihajali z dobro založenimi sanmi. — Na vprašanje, kakšna je bila cesta v tem snegu, so odgovorili: »Težka za nas in za uboge konje; ali kaj se hoče: Zima je naš čas in davke moramo plačati. Zato ne vprašamo, kako visok je sneg in kakšna je cesta«. — Cene špeharskim produktom so danes zelo umerjene, povpraševanje precej živahno.

## Sedem aretacij

je bilo izvršenih tekom poslednjih dveh dni v Mariboru. H Grafu so peljali radi tajne prostitucije oz. vlačuganja Tončko P., Roziko Š., Pavlo V. in Matildo M.; radi poškodbe tuje lastnine Avgusta W., radi razgrajanja Levčeka K. in radi tatvine Lojzeka Š. — Prijave in poročila stražnikov se nanašajo na običajne vsakdanje prestopke proti javni varnosti. Da je med njimi precej hišnikov radi zamenjenega trotoarja, je pač razumljivo.

## Mariborski Kitajci

stanujoči v Dragonski vojašnici v Magdalenskem predmestju, so dobili prilestek dveh oseb. Kolonija Daljnega vzhoda v našem mestu šteje sedaj 16 odraslih in 10 otrok. Bajne nameravajo Kitajce odpraviti nekam na Francosko.

## Ni dvoma,

da bo »Planinski ples«, ki se bo vršil v petek, dne 1. februarja v vseh dvoranah pivovarne »Union«, najprijetnejša in najzabavnejša prireditev letošnjega predpusta. Saj je obče znano, da pride pri »Planinskem plesu« na svoj račun vsak obiskovalec. Preskrbljeno je že za pravokusno okrasitev dvoran, za prvovrstno neumorno svirajočo godbo in kar je glavno — za prvovrstna okrepčila za želodec in grlo. Obleka ja zaželjena planinska in narodne noše, kar bo dalo priležitvi značaj pravega, neprisljenega planinskega rajanja. Da se prepriči naval pri večerni blagajni, se obiskovalci naprošajo, da si priskrbe vstopnice že v predprodaji, ki so jo iz prijaznosti prevzeli: g. Majer Franc, trgovec, Glavni trg, g. Baloh Igo, trgovec Vetrinjska ul., g. Kravos Ivan, trgovec, Aleksandrova cesta, Viktor Kosi, trgovec, Kralja Petra trg in Pisarna Putnik, Aleksandrova c. 35. Cena vstopnicam v predprodaji Din 15, pri večerni blagajni Din 18. 120

## Mariborsko gledališče

### REPERTOAR:

Ponedeljek, 28. januarja. Zaprt.

Torek, 29. januarja ob 20. uri »Učiteljica«, ab. A. Kuponi. Znižane cene.

## Svetosavska proslava v Mariboru

Praznik sv. Save, velikega prosvetitelja srbskega naroda, je mariborska pravoslavna cerkvena občina tudi letos proslavila zelo svečano. Dopoldanske slavnostne liturgije v kazinski dvorani, katero je daroval prota g. Trbojevič, se je udeležilo izredno mnogo občinstva, na galerijah pa je bilo vojaštvo. Po liturgiji je sledilo tradicionalno rezanje kolača v prisotnosti letošnjega domačina mariborske pravoslavne cerkvene občine tovarnarja g. Benčine, nato pa je imel carinski uradnik g. Perić kratko predavanje o delovanju in snovanju tega največjega sina srbskega naroda, ki je bil obenem tudi prvi propagator ujedinjenja vseh jugoslovanskih plemen. Viharen aplavz so žele nato deklamacije naših mladičkov. Nastopilo je več deklic in dečkov, ki so prednašali deloma jako težke deklamacije z velikim razumevanjem in globokim občutkom.

Tudi večerna prireditev se je vršila v veliki dvorani kazine. Posetili so jo poleg številnih članov pravoslavne cerkvene občine mnogi zastopniki državnih uradov in narodnih društev. Poleg komandanta mesta g. generala Spasića so bili navzoči veliki župan g. dr. Schaubach, komisar mariborske oblasti samouprave g. dr. Leskovar, podžupan g. dr. Lipol ter več bivših narodnih poslancev i. t. d. Prvi del slavnostnega večera je bil posvečen koncertnim točkam. V nastopih sta se menjala vojaška godba pod taktirko kapelnika kpt. g. Svobode in moški pevski zbor »Drave«, ki ga je vodil g. Hrovat. Vrli železničarji so zapeli več srbohrvatskih in slovenskih pesmi, za katere so želi izredno toplo priznanje poslušalcev. Po akademiji se je okoli 22. ure otvorila plesna zabava, ki je prijetno združevala našo vojsko in ci-

# Življenje najbogatejšega človeka

DEVETDESETLETNI JOHN D. ROCKEFELLER NEKDAJ IN SEDAJ.

Kadarkoli se govori o kapitalu ali kapitalistih, se vedno imenuje med drugimi kralji denarja tudi ime Rockefeller. Mi poznamo Rockefellerja predvsem z dobrodelne strani, in sicer po njegovi študentski, ki so jo uživali mnogi naši mladi zdravniki, ki so se posvetili specijalnemu študiju tropskih bolezni. John D. Rockefeller je danes že v 91. letu starosti. V naslednjem nekaj zanimivosti iz njegovega življenja.

Že v svojem 20. letu je dokazal Rockefeller, kako hister pogled ima za to, kar imenujejo v poslovnem svetu šanse in možnosti. Bilo je okoli leta 1858, ko so se pojavile petrolejske svetilke, ta nezasišljena novost na polju razsvetljavanja. Takrat je spoznal Rockefeller, da bi lahko postal s pomočjo petroleja bogataš. Ustanovil je v Clevelandu firmo Clark & Rockefeller. Toda družabnik Clark je kmalu odstopil in John Rockefeller je prevzel mesto njegovega brata Williama, ki je pri tem skupnem podjetju tudi toliko zaslužil, da je zapustil ob svoji smrti dvesto milijonov dolarjev.

Da ne izvirja vsa ogromna imovina Rockefellerjeva edino le od petroleja je razumljivo. Njegove znatne spekulacije s premogom, tobakom, sladkorjem, jeklom itd. so mu pomagale razširiti velikansko premoženje. No in potem je prišel veliki čas ustanavljanja trustov, ki imajo pravzaprav v Johnu Rockefellerju svojega prvega pokretnika. Po njem ustanovljena Standard Oil Company ima svoj sedež v New Yorku na znanem Broadwayu v nebotičniku, kateremu pravzaprav ne bi bilo pripisati, da izhajajo iz njegovega trinajstega nadstropja glavni impulzi vseh ameriških financ.

Ko je dopolnil Rockefeller sedmi križ svoje dobe, se je odtegnil iz poslovnega sveta in živi od takrat v poletnih mesecih na svojem posestvu Pocantino Hills nedaleč New Yorka. Kakor hitro pa se

približa jesen z vlažnimi in temačnimi dnevi, se odpravlja Rockefeller počasi proti jugu. Na novega leta dan pride običajno na Florido, kjer je preko vse zime najlepše poletno vreme.

Najljubša zabava našega milijarderja je igranje golfa. Radi svoje visoke starosti je popolnoma razumljivo, da ne spada med prvovrstne igralce, ker se pač hitro utruji. Vse njegovo življenje je prilagojeno zdravstvenim predpisom. — Vstaja zgodaj, spat hodi zgodaj, poleti in pozimi je debelo oblečen in ne uživa mnogo. Sam sebi je predpisal gotovo dijetlo, po kateri jemlje pred vsako jedjo polno žlico salata olja. Rockefeller je tudi velik ljubitelj sira in je prepričan, da vsakodnevno uživanje sira mnogo pripomore k zdravju. Svoječasno je imel sitnosti s svojimi prebavili; odkar pa privatizira, se počuti popolnoma zdravega. Najbrž mu je telo hvaležno za to, ker so prišli živci do mirnega življenja. Po njegovih lastnih izjavah se počuti sedaj kot 90letni stari mnogo bolj kot pred tridesetimi leti in pravi, da ni izključeno, da bo praznoval stoletnico svojega rojstva prav tako svež in žil, kakor je sedaj. Novine čita Rockefeller zelo redko. Pravi, da nima smisla razburjati se, četudi pišejo danes listi le z velikim spoštovanjem do Rockefellerja in so že davno minili časi, ko je pred tridesetimi leti divjala besna borba proti trustom in ko so morale stražiti in čuvati Rockefellerjevo življenje noč in dan cele legije detektivov.

Ta prevrat javnega mnenja je popolnoma razumljiv, ako se le spomnimo na velikanske denarne ustanove Rockefellerjevih fondov, ki so marsikoga prepričale, da niso največji bogataši vedno le požeruhi in škodljivci, temveč da znajo prav pogosto zbirati imovino, da jo potem posvetijo v korist celokupnosti.

nikdar ni mirovalo, ampak se je stalno gibalo, pod vplivom aktivne sile, ki bi bila dovoljna, da dvigne človeka z zemlje. Palma je stala najbolj navpično ob 7. uri zjutraj, nakar se je takoj pričelo sklanjanje, ki je doseglo kulminacijo ob 3.15 popoldne, nakar se je zopet pričelo vzravnavanje.

Čez leto dni je Bose nekega dne dobil od bengalskega guvernerja brzojavko, da je »palma mrtva« in da je njeno »gibanje prenehalo«. Šele sedaj je bilo mogoče končno ugotoviti, da je gibe drevesa povzročilo njegovo življenjsko udejstvovanje. Vsako drevo in vsak njegov del, zraščena posevna, sili njegova težnost, da se vzravna. To lahko opazujemo pri rastlini v loncu, če jo položimo vodoravno na zemljo: steblo in listje se — v nasprotju s principom težnosti — skuša vzravnavati. Geotropična reakcija mora premagati napetost rastlinskih tknin. Ravnotežje nastane, če so nasprotno vplivajoče sile enako močne. Sprememba temperature vpliva na geotropično reakcije; naraščanje temperature jo zmanjšuje, njeno padanje poostreje geotropično vzravnavanje.

Tako je indijski učenjak rešil uganko čudežne palme, ki se je pod vplivi svoje težnosti in uplivi temperature vedno enakomerno dvigala in upogibala, in ki je po pojmovanju ljudstva z njim vred molila.

## Kosmolingvija

V času, ko niti ne vemo koliko jezikov govore narodi in plemena sveta, javljajo časopisi, da je Samuel Horovic iz Krakova sestavil nov jezik, ki ga je imenoval »Kosmolingvija«. Novi jezik ima v celoti le 600 besed in samo 60 slovničnih pravil. Da bi izumitelj dokazal, kako je njegov jezik lahak in lep, je prevedel svetopisemsko Mojzesovo »Genezo« v svoj jezik. Zanimajoč je za zanimanjem pričakuje prvi kongres kosmolingvistov.

# Tekme za smuško državno prvenstvo na Pohorju

IZBORNI USPEHI DOMAČINOV. — BORIS JENKO — DRŽAVNI PRVAK, VIDA BERVARJEVA — DRŽAVNAPRVAKINJA. — SIJAJNA ZIMSKO SPORTNA MANIFESTACIJA V MARIBORU. — BREZHIBNA IZVEDBA PRIREDITVE.

Včeraj dopoldne so se vršile na Pohorju smuške tekme za državno prvenstvo, katerih so se kljub neugodnemu vremenu, ki je ogrožalo prireditve, udeležili številni športniki, tekmovalci in prijatelji zimskega sporta.

Idealni smučarski tereni na Pohorju, so bili včeraj žarišče jugoslovanskega zimskega sporta. Najboljši med najboljšimi so merili svoje moči v težki borbi za prvenstvo države. Kljub visokemu snegu, zametom in plazovom, se je prireditve razvila v veliko sportno manifestacijo in dokazala, da je sportna disciplina med nositelji zimsko-sportne ideje najvzornejša.

Državno prvenstvo je poteklo v popolnem redu, kar je v prvi vrsti zasluga brezhibne organizacije, ki jo je smoteno izvedel akcijski odbor mariborskih zimskih sportnih odsekov pod predsedstvom dr. Janka Orožna in podpredsedstvom g. Vekoslava Goluboviča.

Večina mariborskih funkcionarjev in tekmovalcev je odšla na Klopni vrh že v petek, dočim so športniki izven Maribora prihajali z vlaki v soboto. Dokaj gledalcev pa je odrinilo šele z nedeljskimi vlaki.

Radi visokega snega, ki je uporabo palic popolnoma onemogočil, je bila na 34 km določena proga skrajšana na 22,5 km.

Čprav je v soboto visoko plast pršiča zvozila skupina funkcionarjev, kateri je bila poverjena markacija proge, je do tekme sneg zamelel sleherno sled. Tudi pred tekmo so kontrolni organi prevozili progo, vendar je bilo tekmovalne sile naporno, kajti na rekordne uspehe se ni moglo niti misliti radi previsokega snega.

Gospodje so startali v treh skupinah: v prvi že plasirani tekmovalci, v drugi neplasirani tekmovalci, v tretji pa novinci. — Dame so startale na 5,5 km dolgi progi v eni skupini.

V ostri konkurenci je osvojil državno prvenstvo Boris Jenko v času 2:0:26, le dve sekundi pred Rušanom Pavlom Dolinšekom, ki je prevozil progo v času 2:0:28.

Rezultati so naslednji:

Prva skupina: 1. Jenko Boris 2:0:26 (SK Ilirija), 2. Režek Boris 2:0:44 (SK Ilirija), 3. Šporn Stane 2:2:38 (TSK Skala).

Druga skupina: Vezjak Viljem (ISSK Maribor) 2:6:50, 2. Tinta Vlado 2:18:1 (SK Ilirija), 3. Valenteković Vlado 2:24:5 (Hašk) Zagreb.

Tretja skupina: 1. Dolinšek Pavel 2:0:28, 2. Dolinšek Mirko 2:0:48, 3. Korman Leopold 2:6:34, (vsi trije SPD Maribor), 4. Frank Stane (Smučarski klub Lj.), 5. Frelih Ivo (Sm. K. Lj.), 6. Kočar Vlado (Jesenice), 7. Štepic Milko (ISSK Maribor), 8. Intihar Viktor.

Državno prvenstvo za dame si je priborila gospodična Vida Bervarjeva (Smučarski Kl. Lj.), ki je dosegla čas 2:3:09, 2. Ela Dolinškova 2:3:53 in 3. Režika Dolinškova 24:38.

Damsko in moško prvenstvo so torej iztrgali ljubljanci, manjkalo pa je le za las in letošnje prvenstvo bi si priboril domačin, Rušan Pavle Dolinšek. Tudi v damski konkurenci ni razlika velika, kar dokazuje, da se pohorski smučarji nevarno približujejo ljubljancem in Gorincem.

V drugi skupini je sigurno zmagal ambiciozni in talentirani Vezjak, kader dobrih in solidnih sportnikov pa so dale Ruše.

Da je sport v naši oblasti prišel do takega razmaha in se uveljavil tako odlično, je zahvaliti predvsem pionirjem, ki so osamljeni utirali pot zimskemu sportu in ga končno privedli do višine, na kakršni je danes. ISSK Maribor je opravil pod načelstvom g. Goluboviča ogromno delo, SPD pa ima veliko zaslugo v tem, da je organizirala sistematično delo na sportnem polju med Pohorci, ki bodo s svojimi talenti v doglednem

času že v vrstah prvakov. Razmah v zimskem sportu je pri nas tako močnejši, da je tudi SK Rapid osnoval zimsko sportni odsek, snujejo pa jih še drugi klubi.

Po zaključenih tekmah je armada sinu čarjev krenila s Klopnega vrha, kjer sta bila start in cilj, v Ruše, od tam pa v Maribor, kjer jih je več stoglava množica navdušeno sprejela. Na kolodvoru je igrala tudi godba »Drave«, nato pa je krenila po mestnih ulicah impozantna povorka smučarjev z godbo in lampijoni na čelu. Občinstvo je sportnike burno pozdravljalo, tako da se je prihod smučarjev razvil v največjo sportno manifestacijo, kar jih je doslej bilo v Mariboru v zimskem sportu.

Zvečer so v Grajski kleti funkcionarji JZSS razdelili darila in razglasili rezultate. V imenu JZSS je govoril predsednik zveze g. dr. Pirč, nato g. dr. Hristić iz Beograda v imenu pokrovitelja »Putnika«, ki je poklonil prvaku krasen pokal, dočim je prvakinji daroval krasno šatuljo sam g. dr. Ristić.

Rezultate je razglasil centralni tajnik zveze g. Gorec, nato pa so govorili v imenu akcijskega odbora g. dr. Orožen, v imenu zagrebske podzveze g. Jakšić, za ISSK Maribor g. Roglič in za SPD g. dr. Senjor. Po oficijelnosti so športniki v najboljšem razpoloženju zaključili nadvse uspešno prireditve.

## Grönlandija — največji otok sveta s 15.000 prebivalci

Dasi najdemo v leksikonih, da meri otok Grönlandija, ki je last Danske, 2.169.790 kvadr. kilometrov je vendar zanimivo, da danski statistični letni zbornik ne navaja velikosti otoka. Dvoje je mogoče: ali ta številka ni točna ali pa Danci iz politične previdnosti o tem molče. V zadnjem času pa so prišli v javnost novi statistični podatki o tem otoku, ki je edina dežela na svetu, katera je popolnoma odrezana od ostalega sveta in od mednarodnega prometa sploh. Ne morda radi klimatskih prilik ali tehničnih težkoč, ampak radi stroga danskega zakona, ki prepoveduje tujim ladjam pristanek v lukah Grönlandije, razen če dobe za to posebno dovoljenje. To je baje radi prebivalstva na otoku, katero je — kakor pravi Knut Rasmussen — na isti stopnji duševne kulture kakor pračlovek v starejši kamniti dobi. Danci smatrajo, da bi bila velika škoda, ako bi Eskimi prenašlo spoznali evropsko kulturo, ampak naj le polagoma občutijo blagodati zapadne civilizacije. Danska uprava deli otok v tri distrikte: severno, južno in vzhodno Grönlandijo. Po zadnjem popisu prebivalstva iz l. 1921 šteje severna Grönlandija 6015 prebivalcev (od teh 2921 moških), med njimi 61 Evropejcev. Južni distrikt šteje 7386 Eskimov (3479 moških) in 205 Evropejcev, vzhodni pa 608 domačinov (329 moških) in samo 8 Evropejcev. Celokupnega prebivalstva na Grönlandiji je torej 14.081 Eskimov. L. 1880 so našteali samo 9720 prebivalcev. Vzrok velikemu porastu prebivalstva je dejstvo, da Danska pridno pošilja na Grönlandijo zdravnike, gradi bolnice in posebne dispanzerje za jetične, ter skrbi za zaposlenje prebivalstva. Uvoz in izvoz vodi monopolska družba za trgovino z Grönlandijo, katero nadzira danska vlada. Minulo leto je bilo izvoženih rib za 1.070.000 danskih kron. Poleg soljenih rib se izvažajo tudi mnogi krzna, ribje masti in kriolita. Te rude je veliko zlasti v južnih delih otoka, služi pa za proizvodnjo sode, mlečnega stekla in posode. Uvažajo zvečine Danska sama, nekaj tudi Združene države. Premogovnik v Kutdigssat je dal v l. 1926 2268 ton, izključno za domači konzum. Grönlandija uvažajo mesne proizvode, moko in kruh kolonialno blago, manufakturo, les, premog, sol, železo itd. Ves promet vrši gori navedena družba z 10. ladjami.

## Zgodba o čudežni palmi, ki je molila

Sloviti indijski učenjak Bose v Kalkuti, ki je ustanovil znani rastlinsko-fiziološki zavod istotam, je začel izdajati zbirko knjig, v katerih opisuje najznamenitejše rezultate svojih raziskovanj. V enem izmed zadnjih zvezkov opisuje tudi zgodbo čudežne palme v Faridpore, o kateri je šel glas pobožnega indijskega naroda, da moli, in h kateri je prihajalo dan za dnem na stotine in tisoče romarjev. Ko je popoldne zazvonil zvon v templju, vabeč vernike k večerni molitvi, je drevo pobožno klonilo svojo glavo k tlom. Vsako jutro pa je zopet stalo vzravnavano. To se je ponavljalo dan za dnem. Ljudje so verovali v čudež, prinašali drevesu darila — in verjeli tudi v čudežno moč palme. Bila je polno zraščena datljeva palma, steblo je imelo v prerezu 25 cm, stalo je pa nekoliko poševno, ker jo je očitno nekoč kak vihar spravil iz prvotne navpične stoji. Vsak dan se je celo steblo popoldne v vsej dolžini sklonilo na zemljo, zjutraj se pa zravnalo v pokončno poševni položaj. Dolgi veliki listi, ki so zjutraj štrleli visoko v nebo, so se popoldne nagnili k tlom. Ljudstvo je bilo prepričano, da je palma živ orjak, ki zvečer pobožno moli.

Učenjak Bose je hotel dognati vzrok tej prikazni. Mogli so biti samo uplivi ali svetlobe ali temperature. Učinki svetlobe so pa bili nemogoči, ker bi bila svetloba morala priti v dotiko z živimi tkanimi, kar pa je bilo izključeno, ker je mrtvo listje popolnoma zakrivalo te tkanine. Mogoč je bil torej edini vpliv temperature. Bose je skonstruiral poseben aparat, ki naj registrira vsak gibljaj drevesa po dnevu in po noči v obliki krive na posebno ploščo. Le s težavo je dobil učenjak od gospodarja templja dovoljenje, da je aparat pritrdil na drevo. Šele, ko je obljubil, da bo to storil njegov asistent, ki je bil sin indijskega duhovnika, mu je bilo dovoljeno. Rezultati opazovanj so bili presenetljivi. Zaznambe v kurvah so pokazale, da drevo sploh

**Spominjajte se CMD**

## Zena železniškega čuvaja

V veži železniške čuvajnice so se pripravljali štirje otroci na pot v šolo, proti svoji navadi mirno in tiho, da ne bi zbudili bolnega očeta, ki je dremal v sosednji sobi.

»Imate vse knjige in zvezke v redu?« vpraša mati z zamolklim glasom.

»Da; toda —« odvrne Anica, hoteč še nekaj pristaviti.

»Kaj bi rada?«

Anica, dvanajstletna, razumna deklica, najstarejša med čuvajevimi otroki, je svoji materi že prej v gospodinjstvu pomagala; sedaj pa ko je bil oče bolan, ji je bila prava opora. »Ali bi ne bilo boljše,« odgovori, »če bi jaz ostala doma? Vi tudi zadnjo noč niste zatisnili oči, mama, in če bi jaz ostala doma, bi se vi lahko malo odpočili.«

»Meni bi že bilo prav,« odvrne mati, »toda tvoji majhni bratci ne morejo sami v oddaljeno vas v šolo; nobenega miru bi ne imela, če bi ne vedela, da si ti pri njih.«

»Potem pa najraje vsi štirje ostanemo pri vasi!«

»To pa že sploh ni mogoče. Mati so doma nemirni in glasni in venomer motijo očeta. Samo, če jih ni doma, ima oče mir.«

Tako so se odpravili čuvajevi otroci v oddaljeno vas v šolo. Preden pa so se poslovili, naroči še mati Anici naj pošlje iz vasi koga v bližnje mesto prositi zdravnika, naj čim prej zopet obišče bolnega očeta.

Čuvaj je bil že dva tedna smrtno nevarno bolan. V tem času je morala njegova žena opravljati posle svojega moža. Vestna, kakor je bila v svojem gospodinjstvu, je bila tudi pri tem, tako, da se je moč tolažil, češ da boljšega namestnika za čas svoje bolezni pač ni mogel dobiti.

Vsestransko zaposleni ženi so ure hi-

tro minile; sedaj je imela opravka v kuhinji ali na progi, potem je zopet sedela ob postelji svojega bolnega moža in mu stregla. »Če umrem,« je ta dejal, »bodo za tebe uboga žena, pač nastopili hudi časi. Štirje nepreskrbljeni otroci in pičla pokojnina vdove po železniškem čuvaju —«

»Ljubi Bog bo že pomagal,« ga je tolažila žena; »milostljiv in usmiljen je in bo tebe meni in najinim otrokom ohranil še mnogo let pri življenju.«

Bilo je opoldne.

»Sedaj pride brzovlak,« reče čuvaj svoji ženi, ko je zvonček zazvonil pred čuvajnico v znamenje, da so na sosednji postaji ravno odpravili brzovlak v smeri proti čuvajnici; »sedaj boš morala svoje ročno delo odložiti, da opraviš moje delo na progi.«

Hitro vstane žena; toda na mah obstoji kakor okamenela; njen obraz pobledi in njene oči se srepo upirajo skozi okno na zvonček pred čuvajnico; tudi njen mož, dasi smrtno nevarno bolan, se zravna na postelji in zatrepeče v strahu in obupu na vsem telesu.

Z nasprotno postaje, na katero bi moral priti mimo čuvajnice brzovlak, so dajali znamenje, da je bil od tam ravno odpravljen osebni vlak.

»Z ene postaje vozi brzovlak, z druge pa osebni vlak,« je kričal bolni čuvaj, tresoč se po vsem telesu; »veš, da imamo samo eno progo; neizbežno mora brzovlak treščiti v osebni vlak — teci brzovlaku nasproti — ta bo prej blizu čuvajnice nego osebni vlak — teci — kriči — ustaviti ga moraš na vsak način!«

S tresoč roko zgrabi žena zvito rdečo čuvajevo zastavico, jo razvije in teče, kakor hitro jo le nesejo noge, sredi progi z razvito zastavico prihajajočemu brzovlaku nasproti. V daljavi že čuje za-

molko drdranje, že se tresejo tračnice, bel dim se bliža — vlak prihaja. Tedaj kriči žena na ves glas, naj vlak ustavi, in daje znamenje, da proga ni prosta. Že je brzovlak čisto blizu — tedaj na mah obstane le nekaj korakov pred junaško ženo.

Strojevodja brzovlaka vpraša ženo, ki še ni mogla priti do sape: »Kaj je? Zakaj ste vlak ustavili?«

»V čuvajnici je bil ravno odpravljen odhod osebnega vlaka z nasprotno strani in postaje; brzovlak mora takoj na prejšnjo postajo, sicer mora z druge strani prihajajoči osebni vlak trčiti v vašega!«

Strojevodja je razumel in je takoj ustavljen brzovlak oddrdal nazaj na prejšnjo postajo.

Globoko in nekako pomirjena se je oddaljila čuvajeva žena ter je zopet zavila rdečo zastavico, rekoč sama pri sebi: »Hvala Bogu, prišla sem še pravočasno.« Potem pa je odhitela proti čuvajnici. Teči več ni mogla, za to ji je nedostajalo moči. Hitela je in hodila, kakor hitro je pač mogla; toda čim bolj se je bližala čuvajnici, tem težje ji je postajalo pri srcu; končno se je polastil neizrečen strah. Še enkrat je zbrala vse svoje moči in tekla od proge v čuvajnico in v stanovanje. Naglo odpre vrata in plane v sobo k postelji svojega moža. Ta je ležal na postelji bled in se ni več ganil — bil je mrtev.

Kmalu nato je v drugič drdral brzovlak v smeri proti čuvajnici. Ob zaprti pregraji je zopet stala točno po predpisih z zvito zastavico v roki čuvajeva žena.

»To je naša rešiteljica,« je dejal strojevodja kurjaču, »žena bolnega železniškega čuvaja.« Tedaj pač še ni vedel, da je žena, ki je vedno vestno opravljala posle železniškega čuvaja, pred par minutami postala vdova.

Ko so se otroci vrnili iz šole domov in pripeljali tudi zdravnika s seboj, je ta

samo še mogel ugotoviti žalosno dejstvo, da je bolnega čuvaja zadela kap zaradi velike razburjenosti ob misli, da bi brzovlak mogel trčiti v osebni vlak.

Tri dni pozneje so pokopali čuvaja. Vsa vas se je udeležila pogreba. Tudi mnogo železniških uslužbencev je prislo od blizu in od daleč, da izkažejo znanje časti svojemu dragemu in vestnemu tovarišu in da izrečejo svoje sožalje tako hudo prizadeti vdovi. Pomilovalno so se ozirali pogrebelci na mater in njene štiri otroke, ki so bili s smrtjo svojega očeta pahnjeni v največjo revščino. — Dolge, dolge noči je prebedela mati, a končno se je vdala v svojo usodo. Že je v duhu videla naslednika svojega moža; prej ali slej se mu bo morala umakniti in oditi z otroki kam drugam. Čestokrat je obupavala, če je mislila na svoje otroke, ki jih bo treba oblačiti, štiti in vzgajati.

Nekaj dni po pogrebu svojega moža je sedela pred čuvajnico in se je z razumno hčerko Anico razgovarjala o njihovem položaju in o njihovi bodočnosti. Tedaj pride pismonoša. Na pismu žena takoj spozna pečat železniškega ravnateljstva. Naglo odpre pismo in ga prebere. Solza hvaležnosti se ji pokaže na licu. »Poglej,« reče hčerki Anici, »Bog nam je pomagal; mi smemo ostati tu in moremo tako tudi skrbeti za očetov grob. Le beri, le beri!«

V odloku je železniško ravnateljstvo uvidoma hvalilo s toplimi besedami vdovo železniškega čuvaja, ki je s svojim junaštvom preprečila veliko nesrečo; nato pa ji je sporočilo, da ji izroča vse posle njenega pokojnega moža in da bo dobivala pokojnino in polno plačo železniškega čuvaja.

In tako je leto za letom opravljala posle železniškega čuvaja žena; vselej, kadar je drdral mimo čuvajnice kak vlak, so jo spoštljivo pozdravljali strojevodje in vlakovodje ter svojim mlajšim tovarišem pripovedovali o junaštvu žene železniškega čuvaja.

Mali oglaš, Maložjevo posredovanje in sejalne namene obšinitva: vsaka beseda 30 p. najmanjši znesek Din 5.—

## Mali oglasi

Zastave, dopisnice in oglaš, ki trževalskega ali robljenega znatnega; vsaka beseda 50 p. najmanjši znesek Din 10.—

### V hotelu Kosovo na dvorišču

je na novo otvorena kuhinja in zajtrkavalnica. Po zelo nizki ceni dobite tam na dunajski in dalmatinski način pripravljene jedi. Abonenti se sprejemajo dnevno na hrano po Din 15. Obilen menu. Izborna dalmatinska vina. Se priporoča Radilović, restavr. 98

### Tri ali štirisobno stanovanje

v novi vili, z vsem modernim komfortom, centralno kurjavo itd. oddam v najem. Naslov se izve v upravi »Večernika«. 179

### Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarijem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emajliranje, poniklanje, popolno razložanje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica JUSTIN GUSTIN ČIČ, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14, nasproti »Narodnega doma«. Zadoštuje dopisnica, da pridemo po Vaše kolo na dom. 2519

### Strojepisna soba

H. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6, za stranke cel dan odprta. 181

### Vila,

velika, elegantna, z vsem modernim komfortom na prodaj. Naslov se izve v upravi »Večernika«. 178

### Soba

meblovano s posebnim vhom, električno razsvetljavo, iščem za takoj. Naslov pove uprava »Večernika«. 154

### Električne inštalacije

popravlja, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

### Malo sobo

s posebnim vhom oddam takoj. Cvetlična ulica 23, prtlj. 145

### Sobo-in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2291

IMATE ŽE SLOVENSKI PREVOD

## ŠVEJK V SVETOVNI VOJNI

AKO NE, NAROČITE GA ŠE DANES PRI

**TISKOVNI ZADRUGI V MARI-BORU, ALEKSANDROVA 13**

BROŠIRANI IZVOD 46, VEZANI 56 DIN, PO POŠTI 2 DIN VEČ

Naša dobra baka

**Luja ud. St. Pejinovića**  
p. Matijević

preminu danas u 11 časova posle duge i teške bolesti u 65. god.

Pogreb sa mesnog groblja na Poprežju u utorak 15 časova.

Na dan Sv. Save 27. januara 1929 u Mariboru

Zet:

prot. Petar Trbojević  
viši vojni sveštenik

Unučad:

Stojanka, Kosovka, Dušan

2193

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirita, vinskega kisa, ezenc-nega kisa, čaj v zavitkih in odprti. Glavna zaloga oranžade, limonade, konjaka itd. od trdke »Patria«. Zagreb.

**JAKOB PERHAVEC, MARIBOR. GOSPOSKA ULICA 19**

Na drobno!

**TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV.**

Na debelo!